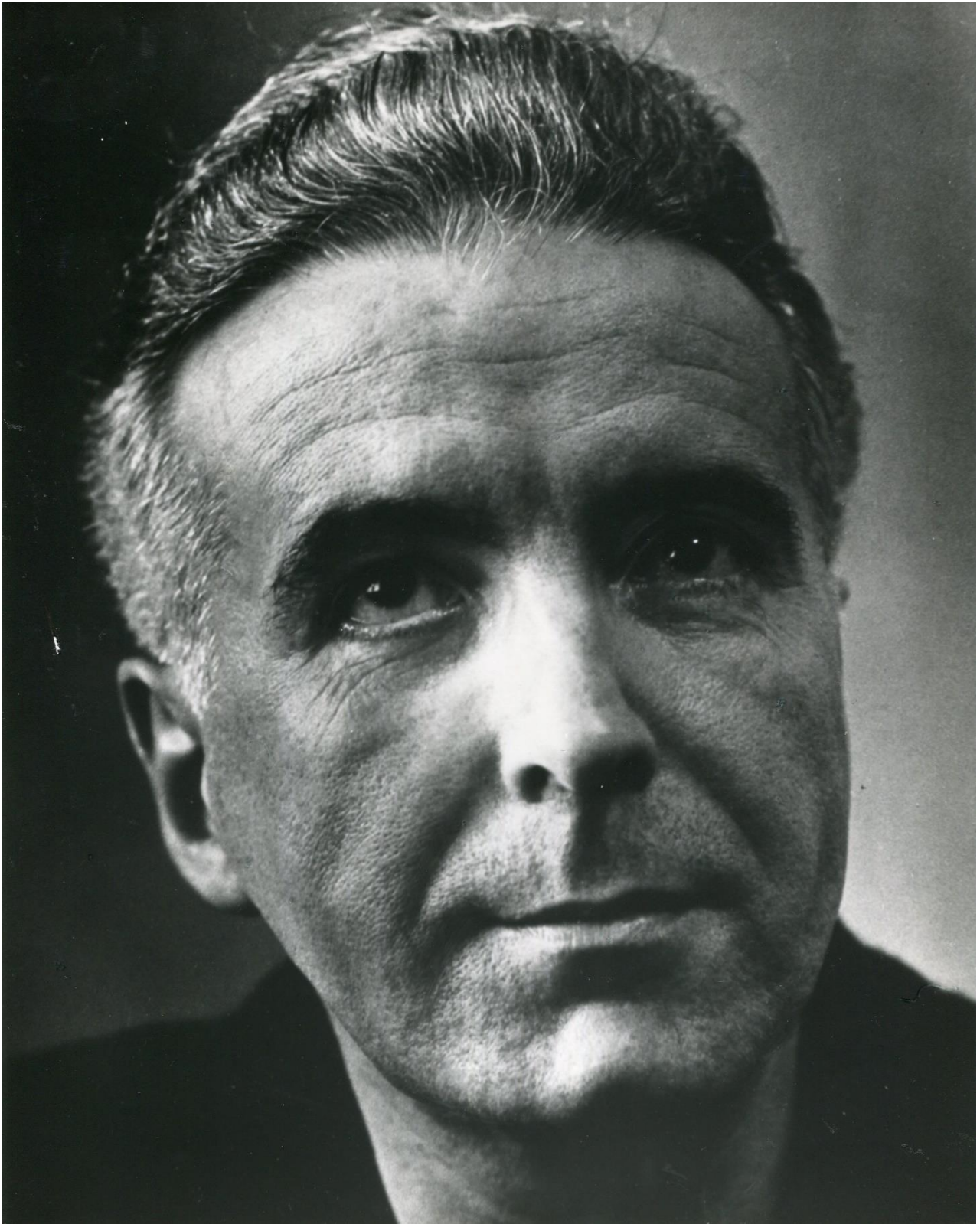

Jean Fournet 1961-1978

Jean Fournet (1913-2008) heeft met het RFO vrijwel het gehele Franse repertoire meermaals uitgevoerd, van Couperin tot Dutilleux, bekend en onbekend, te veel om op te noemen. Hij gold als de vertolker bij uitstek van Franse muziek, was veeleisend en leerde het RFO door zijn vrijwel dagelijkse aanwezigheid een speelstijl aan, waarmee het bestempeld werd als 'het meest Frans klinkende orkest buiten Frankrijk'.

Fournet studeerde fluit en orkestdirectie aan het Conservatoire de Paris en debuteerde in 1936 als dirigent in zijn geboorteplaats Rouen. Van 1944 tot '57 was hij muzikaal leider van de Opéra Comique in Parijs. Sinds 1950 kwam Fournet vaak naar Nederland, zowel bij het Concertgebouworkest als bij het RFO, waar hij voor zijn benoeming tot chef al 40 programma's als gast had gedirigeerd. De communicatie met de musici verliep in sober Frans, afgewisseld met Italiaanse vaktermen en Nederlandse cijfers. Zijn handen spraken echter duidelijke taal.

Veelzijdig

Met ingang van 1 september 1961 werd Jean Fournet benoemd tot chef-dirigent van het RFO. Drie weken later opende hij met het RFO en GOK het 1e seizoen van VARA's Matinee op de vrije zaterdag o.m. met Ravels *Suite nr.2* uit *Daphnis et Chloé*. Onder zijn leiding voerde het RFO vele composities van Olivier Messiaen voor het eerst in Nederland uit, zoals de *Turangalîla-symfonie* in 1967 en *Des canyons aux étoiles* in 1977, meestal in aanwezigheid van de componist en zijn vrouw. Fournets interpretatie van werken van Debussy, Berlioz en Ravel werd in de pers unaniem bejubeld. In 1973 maakte Fournet met het RFO, GOK en solisten in de Geertekerk te Utrecht een quadrofonische opname van de opera *Les dialogues des carmélites* van Poulenc, die via de zenders Hilversum 1 en 2 uitgezonden werd en beluisterd moest worden met twee radiotoestellen. Deze opera werd door hem nogmaals uitgevoerd in 1985 in Muziekcentrum Vredenburg te Utrecht in de serie Twaalf Bijzondere Muziekproducties van de KRO. Van deze uitvoering bracht de KRO een dubbel-lp uit als promotieplaat voor leden. Veel succes oogstten Fournet en het RFO met het mysteriespel *Le martyre de Saint Sébastien* van Debussy in Vézelay en Parijs in 1975, in '78 in Kerkrade, en met zijn dochter Anne als declamatrice in '99 in Rotterdam. In Hilversumse studio's en concertzalen in Amsterdam, Utrecht en Den Bosch voerde hij met het RFO 18 Franse opera's uit. Jean Fournet was echter veelzijdiger, dan zijn reputatie doet vermoeden. De helft van de door hem uitgevoerde composities was afkomstig uit het Duitstalige gebied, uit Nederland, Rusland, Italië, Spanje en Amerika. Carl Schuricht noemde hem ooit de meest Duitse onder de Franse dirigenten. Bijzonder ingenomen was Fournet met zijn successen, die hij in 1967 met het RFO in Bonn behaalde met een Beethovenprogramma en met Brahms in Hamburg. Frank Schoonhoven schreef in maart '67 in de Gooi- en Eemlander: De muziekminnende inwoners van Hamburg, de woonplaats van Brahms, zijn opnieuw voor het RFO door de knieën gegaan. Werd bij een optreden in 1964 reeds met veel succes Brahms' *1e Symfonie* gespeeld, dat men als toegift een deel moest herhalen, gisteravond kreeg de uitvoering van de 4e Brahms al evenveel en niet tot bedaren te brengen applaus. Het RFO heeft met de Maître meermaals opgetreden in Frankrijk, Duitsland en Italië, waarbij meestal ook Wagenaars *Ouverture Cyrano de Bergerac* op het programma stond.

De eerste twee decennia werkten de omroepensembles uitsluitend voor de radio, eerst alleen in studio's en daarna ook op locatie. Uitzendingen voor televisie kwamen pas op gang na de samenvoeging van de NRU en NTS tot de NOS in 1969. Op Tweede Kerstdag 1968 verscheen het RFO voor het eerst op het scherm met een eerder opgenomen Matineeconcert, en op Eerste Kerstdag 1970 verzorgde het orkest met Fournet het eerste Eurovisie Kerstconcert in een rechtstreekse uitzending vanuit De Doelen te Rotterdam. De NOS produceerde in 1972 voor het RFO en Fournet in het Turfschip te Breda de tv-serie "Toonbeeld", waarvoor internationale topsolisten uitgenodigd werden. Het bleven incidentele projecten, doordat de afdelingen radio en televisie niet samenwerkten.

Excellent, serieus, vriendelijk

Door andere prioriteiten in het programmabeleid werd de status van Fournet in 1978 omgezet in *Chef d'Orchestre Permanent Invité*, een functie waaraan hij nog tot in het jaar 2004 invulling gaf. Zijn laatste concert met het RFO vond plaats op 28 mei 2004 te Utrecht met werken van Chausson, Fauré en Ravel. De 'era Fournet' bij het RFO heeft daarmee ruim een halve eeuw geduurd. Hij liet in 1995 in RFO-Informeel optekenen: *Het orkest is anders dan vroeger, het reageert nu minder soepel wanneer ik Frans repertoire met ze speel. Dat is niet een kwestie van kwaliteit, maar van flexibiliteit. [...] Een chef-dirigent heeft een speciaal contact met zijn musici, als het goed loopt is het een soort band tussen dirigent en orkest. Ik heb altijd een goed contact gehad. De sfeer in het huidige orkest kan ik samenvatten in drie woorden: excellent, serieus en vriendelijk. Belangrijke elementen in een orkest van hoog niveau.*

Hoewel het RFO op de platenmarkt in 1970 nog geen grote speler was, kon de NOS met Decca een contract afsluiten voor 7 plaatopnamen, waaronder twee met Jean Fournet. Voor het label Denon nam Fournet in 1988 en '90 met het RFO 6 cd's op met Frans repertoire. De omroepen eerden hem gezamenlijk in 2000 met een box van 8 cd's en een dvd

waarop hoogtepunten uit de jaren 1961 t/m '85 bijeengebracht waren. Tussen 1950 en 2004 leidde Jean Fournet het RFO in 535 opnames en concerten.